

2013-11-28 Fredrik Ostrozanszky

svensk scenkonst

branschorganisation för arbetsgivare
inom musik, dans och teater

Sammanfattande kommentar av Myndigheten för kulturanalys rapport *Kulturlivet, näringslivet och pengarna – En omvärldsanalys 2013:3*

Myndigheten för kulturanalys har regeringens uppdrag att bedriva omvärldsbevakning inom kulturområdet och att analysera den samlade finansieringen inom kulturlivet. De har därför valt att undersöka vilka möjligheter som finns och som kan utvecklas för att föra in resurser från näringslivet till kulturlivet. Svensk Scenkonst har med anledning av detta valt att yttra sig med syftet att lyfta fram de delar vi bedömer vara av intresse för den samhällsägda scenkonstens villkor. Även om det ofta brukar lyftas fram att förenklade regler och skatteavdrag kring sponsring av kultur är att önska lyfter rapporten fram att det oftast inte är den viktigaste frågan (s. 34). Rapporten presenterar avslutningsvis fyra sammanfattande slutsatser.

Skilda förutsättningar för olika konstarter och kulturverksamheter att attrahera näringslivets intresse

Möjligheten för konstarter och institutioner att attrahera företags uppmärksamhet och pengar hänger ofta ihop med hur pass bred konstarten är och hur stor institutionen är. Detta är starkt förknippat med att företagets motivation att gå in i ett samarbete är att man får något i gengäld i form av affärsnytta. Det behöver inte nödvändigtvis vara exponering utan kan även innebära saker som att stärka det egna varumärket genom att förknippas med institutionen. Detta kräver dock att institutionen i sig har ett starkt renommé. Rapporten lyfter fram att man inom forskningen brukar tala om "superstar museums", institutioner utan tydliga konkurrenter, många besökare, erkänd samling, en extraordinär byggnad och med stor påverkan på den lokala ekonomin (s. 42). Man lyfter också fram att man genom globaliseringen där fler och fler företag agerar på en global arena har svårare att motivera för sig själva att satsa på lokala företeelser (s. 43). Smal konst kan dessutom ha svårt att få sponsring då den tilltalar få och kan uppfattas som provocerande.

Rapportens slutsats är att det är välbesökta kulturinstitutioner med väletablerade varumärken och väletablerade kulturformer som har störst möjligheter att få resurser från näringslivet.

En balansakt mellan nationella mål och privata intressen

Rapporten tar upp problematiken mellan privata intressen och de nationella mål för kulturpolitiken som finns. Näringslivets intresse bygger på affärsmässighet och i detta är det inte alltid intressant att titta på andra värderingar som utgår från demokratiska synsätt, jämställdhet och mångfald, även om detta kan sammanfalla med företagets CSR (Corporate Social Responsibility).

Kulturens moment 22 – Det krävs resurser för att få extern finansiering

För att kunna ta del av de privata medel som finns måste verksamheten vara etablerad och ha en stabil grund, något som försvåras då offentliga medel delas ut ett år i taget. Detta gäller inte bara sponsring utan även pengar från Postkodlotteriet, Allmänna arvsfonden och EU-medel (s. 45). Att söka medel är något som är tid- och resurskrävande som det är. Några av de intervjuade i rapporten påpekar att det blir för mycket administration och att man redan lägger stora resurser på ansökning och återrapportering av offentliga medel (s. 37). Bara en sådan enkel sak som att skriva ett sponsringsavtal kan vara mycket resurskrävande (s. 40).

Kulturen måste göras till en angelägen samhällsfråga för näringslivet

Rapporten lyfter också fram att för att kulturlivet ska få resurser från näringslivet måste de kunna göra sig angelägna för näringslivet. Det saknas kompetens kring dessa frågor i kulturlivet och man talar delvis olika språk. Man ser ofta inte de värden man har inom sina organisationer som kan var intressant och värdefullt för företagen (s. 38). Man lyfter också fram vikten av CSR och att kulturlivet måste få näringslivet att se hur kulturen spelar in i dessa frågor (s. 51). Detta är alltså en förutsättning för att öka införseln av näringslivets resurser till kultur. Men hur detta ska gå till presenterar tyvärr inte rapporten.